

Служба за ревизију финансирања политичких странака

На основу члана 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 22/00, 102/09 и 54/10), члана 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 61/06), а у складу са чланом 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08), издајем

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2009. ГОДИНУ
ДЕМОКРАТСКОГ НАРОДНОГ САВЕЗА**

Број: 03-07-6-102/10
Сарајево, 14. март 2011. године

САДРЖАЈ:

МИШЉЕЊЕ	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ	5
Предмет ревизије	5
Циљ ревизије	5
Обим ревизије	5
4. ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	5
5.1. НАЛАЗИ	5
5.2. ПРЕПОРУКЕ	9

МИШЉЕЊЕ

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Демократског народног савеза за 2009. годину.

Руководство странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање у складу са законима и прописима и успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо обавили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранције да је странка поступала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Ревизија је на основу узорка испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Утврдили смо да Демократски народни савез у извјештајном периоду није поступао у складу са одредбама члана 8. став (1) и члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, ревидирани финансијски извјештај указује да је Демократски народни савез у 2009. години поступао у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Демократског народног савеза за 2009. годину.

Ревизија је предузета у складу са чланом 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Демократски народни савез исказао је укупне приходе у износу од 409.707,13 КМ, чија структура је дата у следећој табели¹:

Ред. бр.	Врста прихода	Износ у КМ	Учешће у ук. прих. %
1	Чланарина	1.596,70	0,39%
2	Прилози физичких лица	17.915,26	4,37%
3	Прилози правних лица	100,00	0,02%
4	Приходи од имовине	136,84	0,03%
5	Приходи од пр.лица	0,00	0,00%
6	Приходи од поклона	2.400,00	0,59%
7	Приходи из буџета	386.558,33	94,35%
	Остали приходи	1.000,00	0,24%
	Укупни приходи:	409.707,13	100,00%

У годишњем финансијском извјештају политичка странка је исказала укупне расходе у износу од 364.690,01 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Демократски народни савез. Скраћени назив странке је ДНС.

Политичка странка је регистрована дана 21.06.2000. године године у Основном суду Бања Лука под бројем уписа Рп-4/000.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, Алеја Светог Саве бр. 20.

За заступање странке овлаштен је Марко Павић, председник.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2009. годину је Ранка Михајловић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2009. годину, Демократски народни савез је исказао следећу организациону структуру:

- Главни одбор,
- 6 регионалних одбора,
- Градски одбор Бања Лука, и
- 59 општинских одбора.

¹ Подаци из исправљеног обрасца 3 (укупни приходи политичке странке) који је достављен дана 09.03.2011. године.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је годишњи финансијски извјештај Демократског народног савеза за 2009. годину, и то следећих организационих дијелова:

- Главни одбор ДНС Бања Лука,
- Општински одбор ДНС Зворник, и
- Општински одбор ДНС Приједор.

Циљ ревизије је да ревизору омогући да изрази мишљење о томе да ли је Демократски народни савез у извјештајном периоду поступао у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Обим ревизије финансијских извјештаја Демократског народног савеза обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на приходе из буџета и прилоге физичких и правних лица.

4. ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију је извршила преглед и ревизију годишњих финансијских извјештаја Демократског народног савеза за 2005., 2006. и 2007. годину, након којих су издати извјештаји о ревизији, односно прегледу. Такође, Служба за ревизију је извршила преглед годишњег финансијског извјештаја за 2008. годину, након којег је издат Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама. Према налазима Службе за ревизију, Демократски народни савез није поступао у складу са одредбама члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2009. годину, утврђено је да Демократски народни савез није испоштовао препоруке из Извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2008. годину, односно и даље поступа супротно одредбама члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

- а) На основу обављене ревизије финансијског извјештаја утврђено је да је Демократски народни савез прекршио одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.**

Општински одбор ДНС Власеница је током 2009. године без плаћања закупнине користио просторије у власништву Општине Власеница, чиме је прекршио одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака².

Такође је утврђено да је Клуб одборника Демократског народног савеза заједно са Клубом одборника Партије демократског прогреса, а на основу Уговора о закупу пословних

² Акт Општине Власеница број: 02/1-03-2/10 од 30.04.2010. године.

просторија који је склопљен између Општине Нови Град и Клуба одборника Партије демократског прогреса и Демократског народног савеза, без накнаде користио просторије Општине Нови Град, површине 69,18 м².

б) Демократски народни савез прекршио је одредбе члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављене ревизије годишњег финансијског извјештаја за 2009. годину, утврђено је да Демократски народни савез није водио правилне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, што је супротно одредбама члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Демократски народни савез је своје пословање уредио на начин да се књиговодствене евиденције воде у регионалним одборима, а средства за рад општинским одборима се уплаћују путем трансакцијских рачуна регионалних одбора.

Ревизијом је утврђено да ДНС у пословним књигама није успоставио евиденције појединачно по општинским одборима, односно расходи се не воде по мјесту настанка трошка, чиме није створена основа за финансијско извјештавање у складу са Законом о финансирању политичких странака и Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака. Осим наведеног, Служба за ревизију је утврдила да расходи нису евидентирани у моменту настанка обавезе.

Демократски народни савез прекршио је одредбе члана 11. став (3) Закона о финансирању политичких странака јер обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2009. годину није попунио у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

(1) Демократски народни савез није образац 3-ф (приходи из буџета) попунио за странку у цјелини, што није у складу са чланом 19. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Демократски народни савез је током обављања ревизије финансијских извјештаја извршио допуну података о приходима из буџета Општине Пелагићево, односно доставио је образац 3-ф у коме је навео да је Општински одбор ДНС Пелагићево оставарио приходе из буџета Општине Пелагићево у износу од 1.000,00 КМ³. У складу са одредбама члана 7. став (2) и члана 19. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, Демократски народни савез је имао обавезу да податке о приходима из буџета достави на нивоу странке, односно да у обрасцу 3-ф искаже све приходе из буџета које је током 2009. примио.

(2) У пословним књигама Општинског одбора Демократског народног савеза Приједор исказани су приходи из ранијих година у износу од 653,45 КМ. Контролом је утврђено да је овај општински одбор искњижио обавезе према добављачима, а у корист прихода. Странка ове приходе није исказала у годишњем финансијском извјештају, нити је доставила посебну спецификацију, чиме је поступила супротно одредбама члана 13. став (4) Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

³ Служба за ревизију је на основу података које је доставила Општина Пелагићево утврдила да је ОО ДНС Пелагићево примио средства у износу од 2.000,00 КМ, од чега 1.000,00 КМ на трансакцијски рачун број: 554-005-00001062-94, који није био исказан у годишњем финансијском извјештају.

На основу горе наведеног, утврђено је да странка није правилно исказала ни укупне приходе у обрасцу 3 (укупни приходи) годишњег финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 13. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

- (3) Демократски народни савез није обрасце 4-1 (режијско-административни и остали трошкови) годишњег финансијског извјештаја попунио у складу са чланом 21. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

- Служба за ревизију је утврдила да су у пословним књигама Главног одбора Демократског народног савеза књижени трошкови закупа за пословне просторије које користе следећи одбори странке: Главни одбор Бања Лука, Прњавор, Требиње, Шамац, Добој, Модрича, Србац, Лакташи, Источна Илица, Градишка, Сански Мост, Шипово и Босанско Грахово.

Прегледом уговора и аналитичке картице трошкова закупа, утврђено је да нису евидентирани трошкови закупа за пословне просторије које су користили општински одбори Демократског народног савеза: Градишка у износу од 200,00 КМ, Шипово у износу од 600,00 КМ и Сански Мост у износу од 150,00 КМ, те Регионални одбор Добој у износу од 300,00 КМ.

На основу обављене ревизије, утврђено је да Демократски народни савез није успоставио адекватне евиденције, односно није извршио књижења трошкова по одборима, што је имало за последицу попуњавање образаца 4-1 супротно одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

- Ревизијом је утврђено да странка није у пословним књигама евидентирала, а ни у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословних просторија ОО ДНС Козарска Дубица у износу од 440,00 КМ⁴.

Демократски народни савез није у обрасцу 4-1 ОО ДНС Приједор исказао трошкове закупа пословних просторија у износу од 2.400,00 КМ. Наиме, ДНС је у обрасцу 3-е навео неновчану донацију у виду бесплатног кориштења пословних просторија у Приједору у износу од 2.400,00 КМ, али у обрасцу 4-1 није навео трошкове по истом основу.

Служба за ревизију је констатовала да ни подаци о расходима који су исказани у обрасцу 4-1 годишњег финансијског извјештаја Општинског одбора Демократског народног савеза Приједор не одговарају подацима из пословних књига овог одбора.

- У пословним књигама Општинског одбора ДНС Зворник су евидентирани и трошкови општинских одбора који припадају регији Зворник.

На основу обављене ревизије, утврђено је да ОО ДНС Зворник није у пословним књигама, а ни у годишњем финансијском извјештају исказао трошкове електричне енергије за ОО ДНС Зворник за децембар 2009. године у износу од 645,65 КМ и ОО ДНС Рогатица за децембар 2009. године у износу од 51,07 КМ. Такође је утврђено да у обрасцима годишњег финансијског извјештаја нису исказани трошкови телефонских услуга за ОО ДНС Зворник у износу од 129,05 КМ. Осим наведеног, утврђено је да су трошкови закупа пословних просторија које је током 2009. године користио Општински одбор ДНС Рогатица евидентирани и исказани за 144,00 КМ мање у односу на остварене.

⁴ Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупа у износу од 880,00 КМ, док су према уговору о закупу трошкови закупа износили 1.320,00 КМ.

Служба за ревизију је констатовала да ни подаци о расходима који су исказани у обрасцу 4-1 годишњег финансијског извјештаја Општинског одбора Демократског народног савеза Зворник не одговарају подацима из пословних књига овог одбора. Тако је странка у обрасцу 4-1 исказала трошкове закупнине у износу од 1.332,00 КМ, док су према подацима из пословних књига трошкови закупнине износили 1.692,00 КМ.

- (4) Демократски народни савез у обрасцима 4-1 (режијско-административни и остали трошкови) није исказао све трошкове закупа за пословне просторије које су за свој рад користили општински одбори Фоча, Кнежево, Челинац и Бијељина.

- Према подацима које је доставила Општине Фоча, Демократски народни савез је током 2009. године користио просторије ове Општине уз обавезу да плати закупнину у износу од 1.184,40 КМ. Увидом у образац режијско-административних и осталих трошкова ОО ДНС Фоча, утврђено је да странка није исказала трошкове закупа.

- Демократски народни савез није исказао трошкове закупнине за пословне просторије које је користио ОО ДНС Кнежево у износу од 240,00 КМ. Наиме, према подацима које је Централној изборној комисији БиХ доставила Општина Кнежево, Демократски народни савез је користио просторије у власништву ове Општине уз мјесечну закупнину од 30,00 КМ, односно 240,00 КМ за период 23.04.-31.12.2009. године.

- У годишњем финансијском извјештају нису исказани трошкови закупа за просторије у Челинцу у износу од 157,50 КМ.

- Према подацима из пословних књига Општинског одбора ДНС Бијељина утврђено је да нису исказани трошкови закупнине у износу од 1.200,00 КМ. На картици конта трошкова закупнине су исказани трошкови закупнине за 10 мјесеци 2009. године у укупном износу од 6.000,00 КМ, као и трошкови по судској пресуди по основу закупнине из ранијих година.

Служба за ревизију је, такође, утврдила да је странка на конту трошкова закупнине евидентирала и плаћање закупнине за просторије које су користили одбори Брчко и Лопаре у износу од 500,00 КМ, односно 400,00 КМ.

Осим наведеног, Служба за ревизију је утврдила да је Демократски народни савез исказао веће трошкове закупа за пословне просторије у Мркоњић Граду за 549,00 КМ. У складу са Уговором о закупу, Демократски народни савез је извршио плаћање закупнине за 6 мјесеци унапријед у износу од 900,00 КМ. Обзиром да су трошкови закупа за 2009. годину, односно за период 15.10.2009.-31.12.2009. године износили 351,00 КМ, странка је само износ од 351,00 КМ требала евидентирати на конту трошкова, а не цјелокупан износ од 900,00 КМ.

На основу горе наведених налаза, под (5) и (6), мишљења смо да Демократски народни савез није у потпуности евидентирао расходе у пословним књигама, а такође ни исказао у годишњем финансијском извјештају (образац укупних расхода и обрасци режијско-административних и осталих трошкова), чиме је прекршио одредбе члана 20. и 21. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

- (5) На основу обављене ревизије финансијских извјештаја утврђено је да Демократски народни савез није попунио образац 5. (Позајмице, кредити и дуговања) у складу са чланом 23. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака. Служба за ревизију је утврдила да Демократски народни савез није у годишњем финансијском извјештају тачно исказао обавезе које је имао на дан 31.12.2009. године.

- Према подацима из пословних књига, утврђено је да је Главни одбор ДНС Бања Лука на дан 31.12.2009. године имао обавезе по основу бруто зарада и других пореза у укупном износу од 6.556,06 КМ, што је странка требала и навести у обрасцу 5.

- Странка у обрасцу 5 годишњег финансијског извјештаја није исказала обавезе Општинског одбора ДНС Приједор на дан 31.12.2009. године. Према подацима из пословних књига овог одбора, обавезе према добављачима су износиле 474,35 КМ, а обавезе из пословања и по основу бруто плата 5.950,42 КМ.

Поред наведеног, ревизијом је утврђено да странка није у својим пословним књигама евидентирала, а ни у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе по основу закупнине за пословне просторије које је користио Општински одбор ДНС Козарска Дубица, тј. обавезе према ХПК Хемијска прерада кукуруза ад Драксенић у износу од 440,00 КМ⁵.

- Обзиром да странка није у пословним књигама евидентирала све трошкове електричне енергије, телефонских услуга и закупа, ни обавезе према добављачима Општинског одбора ДНС Зворник нису евидентирани, а ни у годишњем финансијском извјештају исказане.

- Увидом у образац 5 годишњег финансијског извјештаја утврђено је да је ДНС исказао обавезе према добављачима-Бијељина у укупном износу од 565,86 КМ, али није навео називе добављача и појединачне износе обавеза, што је супротно одредбама члана 23. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Такође је утврђено да у обрасцу 5 нису исказане обавезе према “Шипад Комерц“ ад Бијељина у износу од 1.412,50 КМ. Према Протоколу о регулисању међусобних обавеза од дана 27.05.2009. године, ДНС је имао обавезу да измири дуг у износу од 14.300,00 КМ, и то одмах по потписивању уговора 3.000,00 КМ, а остатак дуга у осам једнаких мјесечних рата у износу од 1.412,50 КМ. Странка је закључно са 31.12.2009. године измирила 12.887,50 КМ.

- На основу података које је доставила Општина Нови Град утврђено је да Демократски народни савез има обавезе према Општини Нови Град по основу закупнине из ранијих година у износу од 4.822,65 КМ. Увидом у образац 5 утврђено је да ДНС није исказао обавезе према Општини Нови Град.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Демократском народном савезу да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да поступа у складу са одредбама члана 8. став (1) и члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака и то:*
 - *да не прима прилоге који су забрањени овим законом,*
 - *да успостави одговарајуће евиденције о својим приходима и расходима, и*
 - *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

⁵ Закупнина за период септембар-децембар 2009. године.

- *да успостави адекватне књиговодствене евиденције о приходима и расходима за све организациони дијелове странке, као претпоставку за правилно финансијско извјештавање⁶,*
- *да изврши попис основних средстава и проведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама⁷,*
- *да утврди стварно стање својих обавеза и проведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама, и*
- *да устроји управљање готовином путем благајне и уведе обавезу вођења благајничких извјештаја на дневном нивоу уз обавезне прилоге (налог уплате и налог исплате; документа на основу којих се врше исплате путем благајне). Пословање благајне треба уредити тако да се разграниче дужности одобравања исплате, евидентирања и исплате готовине уз претходно дефинисање висине благајничког максимума⁸.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Демократски народни савез је доставио примједбе не Прелиминарни извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2009. годину. Уз примједбе су достављена и објашњења и исправљени обрасци годишњег финансијског извјештаја за 2009. годину, чиме је странка дјелимично поступила у складу са препорукама.

Служба за ревизију је размотрила примједбе Демократског народног савеза и уважила аргументоване примједбе, што је и уграђено у Извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2009. годину.

Напомињемо, Општина Добој је дана 19.12.2008. године поднијела тужбу против Демократског народног савеза ОО Добој због дуговања по основу закупнине за период 01.01.2006.-30.11.2008. године, односно за закупнину од дана подношења тужбе све до момента иселења.

Захваљујемо се запосленим у Демократском народном савезу на доброј и коректној сарадњи током обављања ревизије финансијских извјештаја.

Хасида Гушић, шеф Службе за ревизију

Сања Чабрило, ревизор

Жељко Бакалар, помоћник ревизора

⁶ Странка нема успостављене евиденције о расходима свих организационих одбора странке појединачно. Обрасци расхода одбора чији су финансијски извјештаји били предмет ревизије не одговарају подацима из пословних књига ових одбора за 2009. годину.

⁷ ДНС према спецификацији има неколико основних средстава која нису евидентирана у пословним књигама. Такође, ДНС је извршио продају основног средства, које није било евидентирано у пословним књигама.

⁸ Ревизијом је утврђено да Главни одбор и одбори чију су извјештаји били предмет ревизије не воде благајну на дневном нивоу.